

Martina Schutová, *Žďárský klášter v prvních letech po jeho obnovení (1676–1705)*, Ústav českých dějin, Filozofická fakulta UK, Praha 2015, 143 stran textu, 23 příloh.

Diplomová práce Martiny Schutové se zaměřuje na novověké dějiny žďárského opatství, a to na období 2. poloviny 17. století, po obnovení řeholního života v tamním klášteře cisterciáků. Žďárský klášter, jenž existoval od poloviny 13. století, prošel totiž po husitských válkách složitým vývojem, který vyvrcholil v roce 1614 zrušením kláštera. V roce 1638 však cisterciácký řád z iniciativy generálního vikáře a vizitátora česko-moravsko-lužické provincie Jana Greifenfelse vykoupil žďárské panství zpět a do obnovené instituce znovu uvedl mnichy. Nový, respektive obnovený klášter však byl zatížen těžkými dluhy, které bylo třeba splácet, a proto nebylo možno vyživovat ve Žďáru více než jen několik málo mnichů. Trvalo to téměř čtyřicet let, než se podařilo splatit nejtíživější částky a mohlo dojít k ustavení plného konventu a k volbě představeného. Do té doby Žďár spravovali jednotliví vizitátoři česko-moravsko-lužického vikariátu, kteří užívali též nominálního titulu žďárského opata, přičemž v letech 1666–1676 nebyl úřad žďárského opata obsazen vůbec. K volbě prvního samostatného žďárského opata po obnově kláštera došlo až v roce 1676, kdy byl vybrán Benedikt Zaunmüller (1676–1691). Právě úřadu tohoto představitele a době jeho nástupce Edmunda Bagnera (1691–1705) je věnována předložená diplomová práce.

Autorka své dílo rozdělila do osmi oddílů. Po úvodu a seznámení s prameny a literaturou následuje pět kapitol zaměřených na přehled starších dějin žďárského kláštera a zejména pak na jeho vývoj pod vedením opatů Benedikta Zaunmüllera a Edmunda Bagnera. V těchto stěžejních částech práce sleduje Martina Schutová vládu uvedených prelátů a změny, k nimž v klášteře během jejich úřadů došlo, dále pak vnitřní život konventu a finanční vývoj kláštera. Závěr shrnuje poznatky, k nimž autorka dospěla, a nastiňuje možné směry, jimiž by se mohlo ubírat další bádání.

Diplomovou práci Martiny Schutové hodnotím jako zdařilou. Lze pochválit dobře zvolené téma, které nebylo dosud v plném rozsahu zpracováno, stejně jako fakt, že se autorka dobře vyrovnala s množstvím nových písemných pramenů. Struktura práce, která umožňuje čtenářům přístup ke zjištěným faktům, není špatná, umím si však představit i jiné vnitřní členění, například nikoliv tematické, ale časové. Možná by jiná struktura práce zabránila častému opakování dílčích témat (např. chropyňský plat). Oceňuji kultivovanou češtinu stejně

jako přílohy, které dokumentují a v některých případech i doplňují textovou část. Jako celek pokládám práci za velmi kvalitní a pro bádání o vývoji klášterů v 17. století za přínosnou.

I v dobré práci se najdou některé drobné omyly a nepřesnosti. Zejména kapitola *Přehled dějin žďárského kláštera Fons S. Marie* se jich nevyvarovala.

Strana 25-Založení kláštera Hradiště nad Jizerou. Autorka uvádí datum 1145, které moderní literatura většinou již nepoužívá. Obvykle se dnes uvádí vznik kláštera před rokem 1184. V soupisu cisterciáckých klášterů chybí Skalice, založená 1357 (i když autorka o její existenci ví a toto opatství na jiném místě zmiňuje). Klášter Marienthal byl založením české královny, slušelo by se tudíž jej zahrnout mezi panovnické fundace.

Strana 26- Zakladatelem žďárského kláštera byl Boček z Obřan (Pernegu), nikoliv Přibyslav z Křižanova, byť fundaci připravil. Smil z Lichtenburka se osiřelého úřadu ujal po Bočkově smrti, proto je někdy uváděn jako „druhý zakladatel“. To však neznamená, že by jeho význam byl stejný jako Bočkův.

Strana 28- Nevím, o co se opírá míně autorky, že po vypálení kláštera se někteří řeholníci ukrývali v lesích. Pokud na to neexistuje konkrétní pramen, není podobné chování pravděpodobné. Cisterciáci většinou odešli do jiných řádových domů za hranicemi Čech a Moravy, případně do katolických měst, kde hledali ochranu.

Pro větší přehlednost textu bych doporučovala doplnit práci výčtem opatů od obnovení kláštera do jeho definitivního zániku za Josefa II., stejně jako tabelárním přehledem vývoje počtu žďárských řeholníků .

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 20. května 2015

Prof. PhDr. Kateřina Charvátová, CSc.